

CCB: Centrale Boerenleenbank in Eindhoven

Door: Ton van Schijndel

Eén van de twee coöperatieve Centrale Boerenleenbanken, opgericht in 1898, was vanaf 1910 gevestigd in een kantoorgebouw aan de Dommelstraat 9 in Eindhoven ¹⁾.

Afb. 1: de poko CCB ²⁾

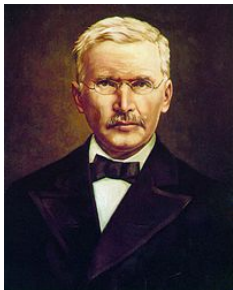
Tussen 1926 en 1933 gebruikte de Eindhovense tak de poko CCB (zie afbeelding 1). Vanaf 1930 beginnen er pinnen weg te vallen, tot er uiteindelijk maar drie gaatjes overblijven.

Zie ook het poststuk dat in augustus 1929 door de CCB werd verstuurd naar de Twentsche Bank in Amsterdam (afbeelding 2).

Afb. 2: Brief van de CCB gedateerd 2 aug. 1929 ³⁾

Een stukje geschiedenis

In 1864 werd in Duitsland de allereerste boerenleenbank opgericht door Friedrich Wilhelm Raiffeisen (zie afbeelding 3).

Afb. 3: portret van F.W. Raiffeisen ⁴⁾

Dit Duitse voorbeeld kreeg eind negentiende eeuw in Nederland op veel plaatsen navolging. Een van de eersten die het voorbeeld van Raiffeisen navolgde, was pater Gerlacus van den Elsen (zie afbeelding 4).

Hij stond aan de basis van een aantal lokale boerenleenbanken in Zuid-Nederland.

Zijn doelstellingen waren in zijn eigen woorden:

"Den woeker te weren, den landman in zijn nood bij te staan, maar ook de spaarzaamheid, naastenliefde, arbeidzaamheid en matigheid bevorderen".

Afb. 4: buste van pater Van den Elsen in Gemert ⁴⁾

De twee belangrijkste vestigingen van Rabobank Nederland bevinden zich nog steeds in Utrecht en Eindhoven. Dat voert terug naar het bestaan van twee centrale coöperatieve banken, die allebei in 1898 werden opgericht en zo'n 75 jaar naast elkaar bestonden.

De boerenleenbanken in Noord-Nederland werkten samen in de Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Bank in Utrecht. De coöperatieve banken in het zuiden vormden in Eindhoven samen de Coöperatieve Centrale Boerenleenbank.

De Eindhovense organisatie was in de praktijk van katholieke signatuur.

De Utrechtse organisatie was formeel neutraal, maar feitelijk protestants-christelijk.

Kantoorgebouw Coöperatieve Centrale Boerenleenbank

Het (voormalige) kantoorgebouw Coöperatieve Centrale Boerenleenbank aan de Dommelstraat 9 in Eindhoven is een bouwwerk uit 1910 naar een ontwerp van Jan Stuyt (zie afbeelding 5). Het gebouw is een rijksmonument.

De gevel opgetrokken uit baksteen is rijk gedecoreerd, met classicistische elementen.

De topgevel van de ingang heeft een rond raam in een omlijsting van guirlandes. Bovenaan zijn de wapenschilden aangebracht van Nederland, Eindhoven en de coöperatieve landbouwverenigingen. Aan de achterzijde van het bankgebouw bevindt zich een traptoren met spits.

Afb. 5: het kantoorgebouw aan de Dommelstraat in Eindhoven ⁴⁾

Samenwerking tussen de twee coöperatieve organisaties kwam er in de jaren veertig van de vorige eeuw. Drie ontwikkelingen leidden tot een fusie in 1972. Op de eerste plaats de toename van het aantal kantoren, waardoor er meer concurrentie kwam op lokaal niveau. Daarnaast de vervaging van de confessionele scheidslijnen in Nederland, zodat ook de levensbeschouwelijke verschillen tussen Utrecht en Eindhoven aan betekenis verloren en tenslotte de brede fusiebeweging in Nederland, waardoor het bedrijfsleven een grotere behoefte aan kapitaal kreeg en de concentratie in het bankwezen toenam.

In 1972 gingen de Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Bank en de Coöperatieve Centrale Boerenleenbank samen op in de Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank, beter bekend als Rabobank. De statutaire vestigingsplaats werd Amsterdam. De nieuwe centrale bank wordt vanaf 1980 aangeduid als Rabobank Nederland.

In 2016 is de structuur van de Rabobank gewijzigd. De 106 lokale Rabobanken en Rabobank Nederland zijn gefuseerd tot één bank, de Coöperatieve Rabobank U.A. Het heeft sindsdien één bankvergunning van De Nederlandsche Bank.

Bronnen:

- 1) Dit artikel is gebaseerd op [wikipedia.org/wiki/Rabobank_Groep](https://nl.wikipedia.org/wiki/Rabobank_Groep)
- 2) *Perfins* uit eigen collectie.
- 3) Poststuk gevonden op de Jubileum-CD-rom van de PCN, feb. 2012.
- 4) Afbeelding aangetroffen op Wikipedia